

„Ty jesteś jak zdrowie!”, czyli za co cenimy Litwę?

2014-03-31

Szczególnie bliska Polakom ze względu na wiele historycznych powiązań, Litwa jest krajem niezwykle i zaskakującym. Mimo, że szybko rozwija się i dogania nowoczesną Europę, wciąż zadziwia bogatą tradycją i obrzędami, które są kultywowane w poszczególnych jej regionach. Zobacz, za co kochamy ten kraj!

Pierwsza wzmianka o Litwie pochodzi z 14 lutego 1009 r., jednak państwo litewskie powstało dopiero w XIII wieku. W XIV wieku ówczesne Wielkie Księstwo Litewskie było największym państwem w Europie. W 1385 r. weszło w związki z Polską, które przetrwały się w 1569 r. w trwałą unię realną (unia lubelska). W latach 1795–1918 Litwa znajdowała się pod władzą rosyjską. W 1918 r. powstała niepodległa Republika Litewska, w 1940 r. przekształcona w Litewską Socjalistyczną Republikę Radziecką. 11 marca 1990 r. Litwa ogłosiła deklarację niezawisłości. Datę tę Litwini upamięniają każdego roku, obchodząc swoje najważniejsze święto państwowe - *Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena*, czyli Dzień odzyskania niepodległości.

Współczesna Litwa graniczy z Rosją, Polską, Białorusią i Łotwą. Ma ona dostęp do morza Bałtyckiego i chwali się zlokalizowaniem na jej terenie geometrycznego środka Europy. Litwa należy do Unii Europejskiej i NATO. Jej stolicą jest Wilno - miasto partnerskie Krakowa od 1991 r. Językiem urzędowym w kraju jest litewski, należący do grupy języków bałtyckich. Używane są również języki mniejszości narodowych, głównie polski, rosyjski i białoruski. Republika Litewska jest demokracją semiprezydencką z zagwarantowanym konstytucyjnie trójpodziałem władz. Litewski parlament jest jednoizbowy (tylko Sejm), a kandydat na Prezydenta musi mieć ukończone 40 lat i co najmniej od 3 lat mieszkać na terytorium państwa, będąc jego pełnoprawnym obywatelem (przepis mający chronić przed wtrącaniem się w politykę obcych państw). Obecnie urząd ten sprawuje Dalia Grybauskaitė.

„*Vienybė težydi*” („*Niech jedność rozkwita*”) - to główne motto narodu litewskiego, o którym można z pewnością powiedzieć, że jest narodem dostojnym, dumnym, pracowitym i gospodarnym. Cechy te oddaje żółto-zielono-czerwona flaga Litwy. Żółty kolor oznacza tu życie i szlachetność, zieleń to kolor nadziei, ale też ziemi, pól i lasów, czerwień natomiast symbolizuje krew przelaną w obronie Ojczyzny. O dumie Litwinów świadczy fakt, że niezwykle dużą uwagę przywiązują do swojego ojczystego języka, kultury i folkloru. Dbając o czystość języka Litwini niechętnie przyjmują terminy międzynarodowe czy zapożyczenia. Dziennikarzom litewskim grozi kara za używanie w telewizji czy radiu obcojęzycznych zwrotów. Równie ważnym elementem tożsamości kulturowej Litwinów jest ich waluta - Lit. Mieszkańcy Litwy słyną z powściągliwości w okazywaniu uczuć, przez którą często zarzuca im się brak temperamentu, oziębłość, czy brak poczucia humoru. Choć skłonność do melancholii i refleksji jest szczególnie widoczna podczas obchodów oficjalnych świąt, wizerunkowi „poważnego Litwina” wydają się zaprzeczać nie tylko przedstawiciele młodego pokolenia, ale także mieszkańcy stołecznego Wilna - otwarci, światowi i bardzo towarzyscy.

Kwintesencję litewskiej kultury stanowią bogato zdobione stroje ludowe, piękne wyroby rzemieślnicze i tkaniny. Polskich turystów do tego kraju sprowadza oczywiście potrzeba poszukiwania polskich korzeni, śladów wspaniałej historycznej przeszłości oraz wybitnych polskich poetów, takich jak Adam Mickiewicz czy Czesław Miłosz. Światową klasę reprezentują zabytki Wilna i Kowna. Warte uwagi są również inne atrakcje turystyczne np. jedyna w Europie

gotycka twierdza na wodzie w Trokach, port i Muzeum Morskie Kłajpedy, atrakcje wodne w Druskiennikach, czy unikalna możliwość obcowania z przyrodą w litewskich parkach narodowych.

Na szczególną uwagę zasługuje wreszcielitewska kuchnia. Kulinarną ciekawostką są wypiekane tu pierogi, ziemniaczane baby, czy tradycyjne kiełbasy, których nigdzie indziej spotkać nie można. Podobnie jest z miodem pitnym, o którym często czytaliśmy w Sienkiewiczowskiej Trylogii, a którego smakiem na Litwie można rozkoszować się bez końca.

Więcej o Litwie i naszym partnerskim mieście Wilnie w kolejnych artykułach!

[W tajnej służbie jego królewskiej mości](#)

[Szelmostwa chłopca z kaloszem](#)

["From Vilnius with love..."](#)

[Republika Užupio. Rzec o wileńskich separatystach](#)

[Čiurlionis - sztandarowa postać kultury litewskiej](#)

[Zróbmy sobie nowoczesny raj, czyli postindustrialna sielanka w centrum Wilna](#)